

อนุสาสนีปาฏิหาริย์แห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม

วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ตำบลวังหมี่ อำเภอน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

วันนี้เป็นวันศุกร์ที่ ๒๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘ ของศาสนาพุทธ
คริสต์ศักราช ๒๐๒๕ ของศาสนาคริสต์ ฮิจเราะห์ศักราช ๑๔๔๖ ของศาสนาอิสลาม

พวกเราทั้งหลายต้องรู้พากันเข้าใจในการประพฤติในการปฏิบัติของพวกเรา
ถ้าเราไม่เข้าใจก็ไมรู้การประพฤติการปฏิบัติ

เราทั้งหลายต้องเอาธรรมนำชีวิต ไม่ต้องเอาความหลงเอาตัวตนนำชีวิต ตัวตนนั้น
คือความหลง เพราะทุกอย่างนั้นไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตน มันคือเหตุคือปัจจัย

เราทั้งหลายต้องรู้ต้องเข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ ทุกอย่างนั้นคือกรรมคือ
กฎแห่งกรรมคือผลของกรรม

เราทั้งหลายต้องพากันมีความสุขในการประพฤติในการปฏิบัติ เพื่อเราทุกคน
จะได้ไม่มีปัญหา จะได้หยุดปัญหา พากันมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติ
การปฏิบัติ ปัจจุบันเป็นวาระสำคัญเป็นวาระแห่งชาติในการประพฤติการปฏิบัติ
ไม่ต้องผิดพลาด ไม่ต้องไปแก้ที่ปลายเหตุ ทุก ๆ อย่างนั้นแก้ปัญหาก็ได้

เราต้องรู้ปัญหา แต่ก่อนเราไม่รู้ปัญหา เมื่อไม่รู้ปัญหาก็ไม่เข้าใจในการประพฤติ
การปฏิบัติ เราเลยเป็นผู้ไม่มีศีลไม่มีสมาธิไม่มีปัญญา เพราะไม่รู้ปัญหาไม่รู้จักปัญหา
คือเป็นผู้ไม่รู้ทุกข์ ไม่รู้เหตุเกิดทุกข์ ไม่รู้ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์

การประพาศิการปฏิบัติให้พวกเราทั้งหลายพากันเข้าใจ เพื่อให้การประพาศิการปฏิบัติสมบูรณ์ สมบูรณ์ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะ ลงรายละเอียดทั้งเบื้องต้นท่ามกลาง ในที่สุด ไม่มีใครเหนือกรรมเหนือกฎแห่งกรรมได้ ต้องลงรายละเอียด

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสว่าท่านทั้งหลายหรือว่าเขาทั้งหลายจงตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ไม่หลงไม่เพลิดเพลिन ต้องรู้เข้าใจ เพราะสิ่งทั้งหลายทั้งปวงคือธรรมคือสภาวะธรรม

เราต้องมีศีลมีศีลปะ อย่าไปตามสิ่งแวดล้อม เราต้องมีสมาธิ เพื่อเอาธรรมนำชีวิต ไม่เอาตัวตนนำชีวิต ยกเลิกตัวตน หรือว่ายกเลิกนิรณทั้ง ๕ ยกเลิกอคติทั้ง ๔ ยกเลิกให้หมด ต้องเอาธรรมนำชีวิต

ให้มีปิติให้มีความสุขในการประพาศิการปฏิบัติเต็มที่ มีเอกัคคตาในความเป็นหนึ่งเดียว ให้เอาธรรมนำชีวิต รู้เหตุรู้ปัจจัย อย่าไปติดอกติดใจ เพราะทุกอย่างนั้นมันคือเหตุคือปัจจัย เราต้องรู้ต้องเข้าใจ รู้กฎของเหตุของปัจจัย เพราะสิ่งนี้มีสิ่งต่อไปมันถึงมี

เราอย่าไปติดอกติดใจ เราต้องฝึกปล่อยฝึกวาง เราต้องผ่านไปด้วยความรู้ความเข้าใจ จะได้เป็นบารมีเป็นความดีที่ประกอบด้วยปัญญา เป็นปัญญาที่ประกอบด้วยความดี

สมมติสังขจะในโลกนี้มีหลายล้านสมมติ ชี้ให้เราเห็นแง่มุมต่าง ๆ สมมติสังขจะมันเป็นอุปกรณ์แห่งการประพาศิการปฏิบัติ สมมติสังขจะมันเป็นยานเพื่อจะมาหยุดสัญชาตญาณ

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งเราก็มองไม่เห็นคุณไม่เห็นประโยชน์ เราไปปล่อยวางสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ปล่อยวางสมมติสัจจะที่ให้เราคิดดี ๆ พุทธิ ๆ กิริยามารยาทดี ๆ ยกเลิกสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยกเลิกการไม่ทำบาป ตั้งมั่นในความดี ทำจิตใจให้ผ่องใส จิตใจมีตัวมีตนคือใจเศร้าหมอง คือใจไม่ผ่องใส ต้องพากันรู้เข้าใจ

ทุกคนจะอยู่ด้วยตัวด้วยตน อยู่ในความเศร้าหมอง ตัวตนคือความเศร้าหมอง อย่าไปลุ่มคล้ำในตัวในตนในข้อวัตรปฏิบัติ อย่าได้พากันตั้งอยู่ในความประมาท เราก็จะไปในรูปแบบเก่า ของเก่า

เราต้องรู้จักผิดรู้จักถูก รู้จักดีรู้จักชั่ว พากันมีปิติมีความสุขในการประพฤติ การปฏิบัติ ถ้าไม่อย่างนั้นนะเราจะเอาความไม่ถูกต้องนำชีวิต มันจะนำความทุกข์ให้เราทั้งกายทั้งใจ เรียกว่ามันเป็นโรคทั้งกายทั้งใจนะ

ดู ๆ แล้วนะทุก ๆ คนเอาตัวตนเป็นที่ตั้ง มันเป็นโรคทั้งกายทั้งใจ โรคทางกาย บางคนก็นาน ๆ ถึงเป็น แต่โรคทางใจที่มันเป็นนิติบุคคลตัวตน มันเป็นโรคทางใจ อยู่ตลอดเวลา

ถ้าเราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งเราทุกคนก็เป็นโรคทางใจ เป็นโรคทางใจก็รู้เนื้อไม่รู้ตัว แล้วก็ไม่ได้แก้ตัวเอง มีแต่ไปเพิ่มเติมความหลงให้ตัวเอง

เราต้องรู้เข้าใจ เราต้องรู้จักพอ รู้จักความพอเพียงเพียงพอ เราต้องสงบ ด้วยความรู้ความเข้าใจ เพื่อเอาความสงบกลับคืนมา เพื่อเอาออกซิเจนกลับคืนมา เอาสติกลับคืนมา เอาความสงบกลับคืนมา เอาปัญญากลับคืนมา ยกเลิกความหลง ยกเลิกอวิชชา เอาคาร์บอนออกไซด์ออกไป เอาของเสียออกไป เอาความหลง เอาความยึดมั่นถือมั่นออกไป เพื่อเราทั้งหลายจะได้เข้าถึงธรรมเข้าถึงปัจจุบันธรรม

เราทั้งหลายเน้นมาที่ตัวเรานี้แหละ อย่าคิดเหมือนแต่ก่อนนะ แต่ก่อนไม่รู้ไม่เข้าใจ มีแต่จะไปแก้สิ่งที่มันเป็นปลายเหตุนะ ไปหาแต่สิ่งที่มันแก้ปัญหไม่ได้ มีแต่ไปสร้างปัญหา

ทางวิทยาศาสตร์เค้าก็พัฒนาทางวิทยาศาสตร์นะ น้ำเค็มก็พัฒนาเป็นน้ำจืด แห้งแล้งก็หาวิธีไม่ให้แห้งแล้ง น้ำท่วมก็หาวิธีไม่ให้น้ำท่วม เราต้องพัฒนาวิทยาศาสตร์ เราต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน

ทุกคนให้เข้าใจนะ ทุกคนก็เน้นมาที่ตัวเรานี้แหละ มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตา ในการประพฤติการปฏิบัติ

ทุกคนก็มีสิทธิพอ ๆ กันนั่นแหละ ไม่มีใครยิ่งกว่ากัน เพราะว่าความเป็นมนุษย์ ก็เหมือนกัน เวลาที่เท่ากัน กลางวัน ๑๒ ชั่วโมง กลางคืน ๑๒ ชั่วโมงเท่ากัน

เราทุกคนต้องมาเน้นที่ตัวเรานี้แหละ ปฏิบัติทั้งต่อหน้าคนอื่น ลับหลังคนอื่น พอ ๆ กันนี้แหละ

เราต้องเป็นมนุษย์ผู้มีปัญญา เราต้องเป็นเทวดาผู้มีปัญญา เป็นเทพที่มีปัญญา เป็นผู้ประพฤติผู้ปฏิบัติพรหมจรรย์ที่มีปัญญา ไม่ใช่ไม่มีปัญญา

เอาตัวตนเป็นที่ตั้งพากันมาเชื่อ ๆ เบลอ ๆ เอาตัวตนเป็นที่ตั้งไม่ได้ เสียหาย เสียกาลเสียเวลา

เราต้องมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

เราเกิดมาเพื่อมาสร้างความดีสร้างบารมี ๑๐ ทศ ๒๐ ทศ ๓๐ ทศ ทั้งอย่างต้น อย่างกลาง อย่างละเอียด มามีปิติมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ

เราต้องขบใจทุกสิ่งทุกอย่างที่มันมาเกี่ยวข้องกับเรา ที่ให้เราได้มีโอกาส
ได้ประพฤติได้ปฏิบัติ

ถ้าไม่มีความแก่ ความเจ็บ ความตาย ไม่มีความพลัดพราก ไม่มีหนาวไม่มีร้อน
ไม่มีสุขไม่มีทุกข์ ไม่มีคนดีคนชั่ว เราก็ไม่มีโอกาสที่จะได้ประพฤติได้ปฏิบัติธรรม

เราต้องเข้าใจ ถู่ว่าเราเป็นผู้ที่โชคดี อยู่ในท่ามกลางการประพฤติการปฏิบัติ

เราทั้งหลายต้องมีความสุขให้ได้ มีปิติมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติให้ได้

ถ้าเรารู้การประพฤติการปฏิบัติ ศีลสมาธิกับปัญญา มันจะไปพร้อม ๆ กัน
เสมอกันไป ชีวิตของเราก็จะเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม เพราะสัมมาทิฐิ มันจะจัดการ
สิ่งภายนอกสิ่งภายใน สิ่งที่เป็นสัมมาทิฐิ มันจะหยุดกรรมหยุดเวรหยุดภัย ไม่ให้เราไป
ตามสิ่งแวดล้อม รูปมันก็จะป็นรูปภายนอกก่อ ๆ เสียงก็จะเป็นเสียงภายนอกก่อ ๆ
กลิ่นต่าง ๆ ก็จะเป็นภายนอกก่อ ๆ นะ

ชีวิตของเราก็จะเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม เพราะเรามีสมาธิมีปัญญา
นี้เราไม่เข้าใจอริยสัจสี่ เราทั้งหลายนะเป็นผู้ไม่มีศีลไม่มีสมาธิไม่มีปัญญา ชีวิตของเรา
ก็เป็นอย่างนี้แหละ

เราต้องรู้เข้าใจ เราต้องเห็นคุณเห็นประโยชน์ในการหยุดวิภวสงสารด้วยความรู้
ความเข้าใจ

เราไม่ต้องไปหาความดับทุกข์ที่ไหนหรอก ความดับทุกข์อยู่ที่เรารู้เข้าใจ
ที่เราเอาศีลมาใช้ มาเอาสมาธิมาใช้ เอาปัญญามาใช้ อย่าเอาความหลงมาใช้ อย่าเอา
นิติบุคคลตัวตนมาใช้

เราเกิดมาเพื่อพุทธะ เกิดมาเพื่อรู้แจ้งทุกสิ่งทุกอย่าง เรียกว่ารู้แจ้งโลกรู้แจ้งธรรม เป็นธรรม เป็นปัจจุบันธรรม เป็นปิติสุขเอกัคคตา เป็นปัญญาบริสุทธิคุณ รู้จักว่าอดีต มันผ่านไปแล้วเมื่อวานผ่านไปแล้วเอากลับคืนมาไม่ได้ อนาคตก็ยังมาไม่ถึง มารู้ธรรม รู้ปัจจุบันธรรม ก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ เราจะไม่มีความทุกข์อะไร มีแต่ปิติสุข เอกัคคตาในการประพบัติการปฏิบัติ

การประพบัติการปฏิบัตินี้ วิปัสสนากับสมณีนี่แหละคืออริยมรรคมีองค์แปด อย่างนี้นะ สมณะที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ รู้เข้าใจแล้วมีปิติมีความสุขในการประพบัติการ ปฏิบัติ อริยมรรคมีองค์แปดถึงมีอยู่กับเราทุก ๆ คนที่รู้เข้าใจ มีปิติมีความสุข ในการประพบัติการปฏิบัติ

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสบอกพวกเราทั้งหลายว่า สมณะที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ อยู่ที่เรามีความเห็นถูกต้อง เข้าใจถูกต้อง ปฏิบัติถูกต้อง มันเป็นสากล ไม่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา มันเป็นความรู้คู่กับการประพบัติการปฏิบัติ เป็นสากล ทุกคนก็เป็นพระได้ เป็นผู้ไม่มีความทุกข์ได้ เพราะตัวตนคือไม่ใช่พระ เป็นภาระหนัก แบกความหลงพาไป ยิ่งกว่าแบกโลกแบกภูเขาสี้อีก

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพวกเราทั้งหลายว่า พุทธะนะรู้แล้ว ไม่แบกของหนักพาไป ไม่แบกความหลงพาไป เรา รู้จักเจ้าเสียแล้ว เราต้องเอาธรรม นำชีวิต ไม่ต้องเอาความหลงนำชีวิต เจ้าจะสร้างบ้านสร้างเรือนสร้างวิฆฏสงสาร ให้เราไม่ได้อีกต่อไป สมณะที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ ถึงมีกับเราทุก ๆ คน

เราเป็นมนุษย์จะเป็นใครอยู่ที่ไหนก็ไม่ต้องมีความทุกข์นะ เพราะว่าพระนิพพาน หรือว่าความดับทุกข์ เป็นพระธรรมพระวินัย มีปิติสุขเอกัคคตาในการประพบัติ

การปฏิบัติ มันจะมีอยู่กับหมู่วมวลมนุษย์ อยู่ในข้าราชการนักการเมืองพ่อค้าประชาชน อยู่ในนักบวชที่มีความเห็นถูกต้อง เข้าใจถูกต้องปฏิบัติถูกต้อง มีความสุข ในการประพฤติการปฏิบัติ มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

เราอย่าไปหลงมกยว่าพระนิพพานมีเฉพาะศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาพราหมณ์ฮินดู หรือว่าศาสนาโน้นศาสนานี้ พระนิพพานมีอยู่ ทุกศาสนานะ รู้เข้าใจมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติเราอยู่ที่ไหนก็มีพระนิพพาน อยู่ทุกหนทุกแห่ง

เราไม่ต้องไปทะเลาะกัน ต้องรู้เข้าใจ เรายกเลิกด้วยยกเลิกตนเมื่อไหร่เราก็หยุด ทะเลาะกัน เหมือนธรรมกถึกวินัยธรไม่รู้ไม่เข้าใจเรื่องพระธรรมพระวินัย

ทุกคนเป้าหมายก็คือพระนิพพาน เอานิติบุคคลเป็นตัวเป็นตน เอาพระธรรม พระวินัยเป็นตัวเป็นตนก็เลยทะเลาะกัน

ถ้ารู้เข้าใจ ยกเลิกตัวตน เราก็ยกเลิกการทะเลาะทั้งหลายทั้งปวง มันก็ไม่มี สงครามแล้ว ถ้ายกเลิกตัวตนก็ยกเลิกความวุ่นวายยกเลิกความไม่สงบยกเลิกสงคราม

พระธรรมพระวินัย รู้เข้าใจ เข้าสู่ภาคประพฤติกปฏิบัติ มีปิติมีความสุข ในการประพฤติการปฏิบัติ อย่างนี้ดีมาก อย่างนี้เป็นสุปฏิปันโน เป็นผู้ปฏิบัติดี ผู้ปฏิบัติชอบ อสุปฏิปันโน เป็นปฏิบัติตรง ญายะปฏิปันโน ปฏิบัติเพื่อออกจากทุกข์ ไม่ต้องมีทุกข์ สามิจิปะปฏิปันโน ปฏิบัติสมควร ปฏิบัติพอดี พอเพียงเพียงพอ

อยากได้มากกว่านี้มันก็ได้เพราะว่ามันมีเท่านี้ อยากได้น้อยกว่านี้มันก็ได้ เพราะมันเป็นอย่างนี้ ทุกอย่างมันเป็นความพอดี เป็นความพอเพียงเพียงพอ

ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ท่านพูดออกจากอริยสัจสี่ พูดออกมาจากสัมมาทิฐิว่าพสกนิกรชาวไทยชาวโลกว่า ต้องรู้จักธรรมรู้จักสภาวะธรรม เราทั้งหลายจะเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ เข้าถึงความพอดี เราเป็นคนรวย เราจะไม่มีทุกข์เพราะรู้จักพอ เราเป็นคนจนเราก็ไม่มีทุกข์ เพราะมาแก้ไขที่ใจของเรา

เราทั้งหลายต้องรู้ความจริงรู้อริยสัจสี่ รู้ทุกข์ รู้เหตุเกิดทุกข์ รู้ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ เราทั้งหลายต้องมีปิตุสุขเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

พวกเราทั้งหลายต้องพากันประพฤติพากันปฏิบัติเอาเอง ไม่มีใครมาประพฤติ มาปฏิบัติให้เราได้ ถ้าเราประพฤติเราปฏิบัติอย่างนี้แหละ

เราก็มีความสุขเราก็มีความสงบเราก็มีปัญญาอย่างนี้ เรายกเลิกตัวตนนะทุกคน ก็รักเรา เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งใครก็ไม่รักเรา เพราะตัวตนคือบุคคลไม่น่ารัก เพราะตัวตนมันคือความไม่น่ารัก เอาตัวตนเป็นที่ตั้งลูกหลานก็เกลียดเรา

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้ง ข้าราชการนักการเมืองหรือนักบวชทั้งหลายเค้าก็ออกมาเดินขบวนมาต่อต้านว่าไม่ถูกต้อง ให้พากันออกไปออกไป ให้พากันหยุด ถ้าไม่อย่างนั้น ก็พากันยุบพรรคเสียอย่างนี้ อันนี้ไม่ถูกต้อง

เราต้องเข้าใจ เรายกเลิกตัวตน เราทำไปปฏิบัติไปให้มันติดต่อต่อเนื่อง ชีวิตของเราจะได้สงบจะได้เย็น เย็นด้วยความรู้ความเข้าใจด้วยสมมติสัจจะ ที่จะเข้าหาความสงบความวิเวก

เรามีปิติมีความสุขในการปฏิบัติต่อสมมติสัจจะ จิตใจของเราก็จะเข้าสู่ความวิเวก เราจะรู้จักความวิเวก

พระธรรมพระวินัย เรามีปิติมีความสุขในการประพฤติปฏิบัติ ใจของเราถึงจะสงบ ใจของเราถึงจะวิเวก เราต้องเข้าใจนะ

ความวิเวกก็รู้เข้าใจ เอาพระธรรมพระวินัยมาประพฤติปฏิบัติ ยกเลิกในความคิด ในคำพูด ในกายวาจาภิรียมารยาทอาชีวะที่มันไม่ถูกต้อง มันจะเข้าสู่ความวิเวก

เราทั้งหลายอย่าไปเข้าใจเหมือนแต่ก่อน แต่ก่อนเราเข้าใจว่าจะให้มันว่างจากสิ่งที่ไม่ดี จะไปแสวงหาความถูกต้องถูกใจอันนั้นไม่ใช่ซะ มันไปแสวงหาความหลงต่างหากละ

แต่ก่อนเราไม่รู้เข้าใจ จะไปเอาความสงบที่ทุ่งใหญ่เนตรโนน ไปเอาความสงบที่ห้วยขาแข้ง เอาความสงบที่เขาใหญ่ ที่ภูสอยเตี๋ยสอยดาวสอยดวงอาทิตย์อันนี้ไม่ใช่

เราต้องเข้าใจ อันนั้นมันความสงบภายนอก ความสงบต้องเป็นสัมมาทิฐิ มีความเห็นถูกต้องเข้าใจถูกต้อง เอาพระธรรมพระวินัยมาปิติมีความสุขในการประพฤติปฏิบัติ

เราทั้งหลายจะเข้าถึงความดับทุกข์ เอาพระธรรมพระวินัยมาประพฤติปฏิบัติ นี่ดีมากมีประโยชน์มากนะ เราต้องเข้าสู่ภาคประพฤติกฎปฏิบัติ

ตำแหน่งที่เค้าแต่งตั้งให้เรา... การสอบแข่งขันความรู้ตั้งแต่อนุบาลจนถึงปริญญาเอก เค้าให้ตำแหน่งเรา พัฒนาความรู้ของเรา เค้ารับรองถูกต้องตามกฎหมาย อันนี้ถือว่าเป็นตำแหน่งที่คนอื่นเค้าให้

ตำแหน่งของเราคือเรามามีปิติมีความสุขในการเสียสละอย่างนี้แหละ อย่าไปหลงในตำแหน่งที่เค้าแต่งตั้ง อันนั้นมันเป็นเพียงแต่งตั้ง มันเป็นใบประกอบภารันตินะว่าเราเป็นคนมีสติมีปัญญา

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ เราต้องเอาความรู้ความเข้าใจเรามีปิติสุขเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

เราทั้งหลายอย่าเป็นนิติบุคคลตัวตน เราอย่าไปหลงมกมาย เพราะสิ่งทั้งหลายทั้งปวงไม่ใช่นิติบุคคลตัวตน อย่าไปหลงมกมายในสมมติสัจจะทั้งหลายที่เค้าแต่งตั้งให้เรา เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เป็นความดีที่ประกอบด้วยปัญญาที่ยกเลิกตัวตนนะ เหมือนพระอรหันต์ เหมือนพระอริยเจ้าทั้งหลาย

เราต้องทั้งหลายต้องไม่เอาความหลงนำชีวิต

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านรู้เข้าใจ ที่ท่านรับข่าวมัทธุกาจากนางสุชาดา ท่านเสวยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชราและอธิษฐานถามทอดองค์ที่นางสุชาดาถวายนะ ว่าสิ่งทั้งหลายทั้งปวงเรารู้เข้าใจแล้วเข้าสู่ทางสายกลาง เหมือนรู้เรื่องพินนี้แหละ เค้าติดพินตึงเกินไปมันก็ไม่ดี หย่อนเกินไปก็ไม่ดี มันต้องพอดี

เราทั้งหลายต้องรู้ร้อยสัจจะอย่างนี้ เพื่อเอาความสุขนำชีวิต เพื่อทุกคนจะได้ยกเลิกสิ่งที่ไม่ถูกต้อง มีปิติมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้รับหญาจากอุบาสกโสทธิยะที่ถวายหญ้านะ เอาตัวตนเป็นที่ตั้งมันก็ค้ำไปไหนไม่ได้ ก็ต้องเอาสมมติสัจจะมาประพฤติมาปฏิบัติ มีปิติสุขเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เอาโลกธรรม

มานั่งทับไว้ รู้เข้าใจมีปิติมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ ยกทุกอย่างเข้าสู่พระไตรลักษณ์ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างต้องรู้เข้าใจ เราต้องหยุดด้วยพระธรรมพระวินัย เข้าสู่ความวิเวก เราจะได้รู้จักความวิเวกที่ถูกต้อง

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสบอกในใจว่า ท่านก็เป็นลูกหลานพราหมณ์มาก่อน พราหมณ์ก็เอาแต่สมาธิสมาบัติ การประพฤติการปฏิบัติมันก็ไม่ครบวงจร คนเราจะเอาแต่สมาธิเอาแต่สมาบัติอย่างเดียวไม่ได้ เพราะชีวิตของเรามันต้องครบวงจร

เหมือนต้นไม้นี้แหละ ต้นไม้ต้นหนึ่งต้องได้อาหารมาจากทุกทิศทุกทางของต้นไม้ทั้งทางกิ่งทางใบทางก้านสาขา รอบทิศทางปริณิสนของต้นไม้ทั้งแสงแดดทั้งอากาศออกซิเจนทุกทิศทุกทาง ฉันทใดก็ฉันทนั้น อริยมรรคมีองค์แปด ความเห็นถูกต้อง เข้าใจถูกต้อง ปฏิบัติถูกต้องในชีวิตประจำวัน มีสัมมาทิฐิ

การประพฤติการปฏิบัติถึงไม่เลือกกาลไม่เลือกเวลา ต้องเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม มีปิตุสุขเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

เราต้องคิดดี ๆ พุทธิ ๆ กิริยามายาหดี ๆ ยกเลิกสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เอาธรรมนำชีวิตชีวิตของเราจะได้เป็นวิตามินโปรตีนเกลือแร่แร่ธาตุ เปรียบเสมือนต้นไม้นี้แหละ ไม่ใช่ได้อาหารมาจากทางรากอย่างเดียวนะ มันต้องได้มาจากทุกทิศทุกทาง

อริยมรรคมีองค์แปดถึงเป็นวิปัสสนาเป็นสมถะเป็นสมมติสัจจะ มีปิติมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติอย่างนี้ เข้าสู่ความวิเวก เป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญา ไม่ไปตามสิ่งแวดล้อม

เมื่อชีวิตของเราเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม ชีวิตของเราก็ก้าวไป เพราะทุกอย่าง ก็เป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม เพราะจิตใจของมนุษย์ก็คิดได้ที่ละอย่าง วาระจิตคำพูด ก็ได้ที่ละอย่าง กิริยามารยาทก็ได้ที่ละอย่าง อาชีพก็ได้ที่ละอย่าง

เรารู้เข้าใจ ก้าวไปด้วยความรู้เข้าใจ มันจะเป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญาอย่างนี้

เราทั้งหลายนะต้องพากันหยุด พากันยกเลิก พากันมามีปิติมีความสุข ในการประพฤติการปฏิบัติ

เราทั้งหลายต้องเน้นมารู้มาเข้าใจ ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจก็จะไปแก้ไขปลายเหตุนะ โรคจิต โรคประสาทโรคซึมเศร้าของเรามันจะไม่หาย เพราะเอาตัวตนเป็นที่ตั้งมันเรียกว่า เป็นโรคจิตโรคประสาทโรคซึมเศร้านะ

ปัจจุบันนี้เราทั้งหลายไม่เข้าใจ ยิ่งเรียนมากก็ยิ่งมีความทุกข์มาก เป็นโรคจิต โรคประสาท โรคซึมเศร้านะมาก เพราะเราทั้งหลายไปแก้ที่ปลายเหตุ ไม่ได้แก้ที่ต้นเหตุ กลางเหตุ ปลายเหตุไปพร้อม ๆ กัน

เราต้องรู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ ต้องเข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจมันแก้ปัญห ไม่ได้ เพราะนิสัยความเคยชินมันก็จะไปในร่องเก้ารอยเก่า ถ้าไม่อาศัยพระธรรม พระวินัย ไม่รู้ไม่เข้าใจ ไม่มีปิติมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติมันก็จะแก้ปัญห ไม่ได้ เพราะความไม่รู้ไม่เข้าใจมันแก้ปัญห ไม่ได้

ความรู้ความเข้าใจมันเป็นสัมมาทิฐิ สัมมาทิฐิเป็นปัญญาบริสุทธิ์คุณ มันไม่ใช่ ความจำ ความจำนี้หลายวันหลายเดือนหลายปีมันลืมได้ แต่ความรู้ความเข้าใจมันเป็น

แสงสว่างคือปัญญา มันเป็นแสงสว่างที่หยุดความมืด มันจะหยุดสัญญาตญาณด้วยความรู้ความเข้าใจอย่างนี้ มันไม่เหมือนความจำ เพราะความจำนั้นมันเป็นอดีต

ผู้ที่เรียนจบสูงนะ เรียนเพื่อตัวเพื่อตน มันก็ไม่ใช่ธรรมไม่ใช่ปัจจุบันธรรม มันเป็นตัวเป็นตนให้เข้าใจอย่างนี้

เรื่องพระพุทธเจ้าเป็นเรื่องธรรมเรื่องปัจจุบัน เรื่องพระอรหันต์เป็นเรื่องธรรมเรื่องปัจจุบันธรรม เรื่องสัมมาทิฐิเราต้องเข้าใจอย่างนี้

ขออนุโมทนากับท่านทั้งหลายนะ ท่านเป็นผู้ที่ประเสริฐท่านมีลมปราณได้เกิดมาเป็นมนุษย์ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าสิ่งที่ประเสริฐที่เราเกิดมาเป็นมนุษย์ ได้มาประพฤติมาปฏิบัติ ให้พากันมีปิติสุขเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เพราะเราทุกคนต้องประพฤติต้องปฏิบัติเอาเอง ไม่มีใครปฏิบัติให้เราได้ เราต้องปฏิบัติของเราเอง พระพุทธเจ้าก็ทำพุทธกิจของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์สาวกได้ฟังพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าท่านก็ทำกิจของพระอรหันต์ พวกเราทุก ๆ คนก็ทำหน้าที่ของเราเพราะเราเป็นผู้ประเสริฐนะ
